

Scénář k audioreportáži – Jarmila Brejníková

V rodině Brejníkových byl odpor k totalitním režimům už od nepaměti. Jarmila Brejníková vzpomíná, že její otec kvůli tomu měl problémy v práci ve firmě Aritma.

„Chlapi vždycky říkali, proč on je takovej? On je zabejčenej, my jsme taková celá rodina, já nevím no.“

Byla to doba, kdy jeho rozhodnutí mohlo změnit život celé rodiny.

„Vždycky když on žádal o nějakou dovolenou, tak přišli, aby to podepsal. A on vždycky říkal: ‚To teda nepodepíšu.‘ Tak vždycky na nástěnce, že bylo napsáno: ‚Pan Kismal opět nepodepsal.‘“

I když si museli projít kvůli tomuto rozhodnutí mnoha nepříjemnostmi, nemohli jezdit na dovolené a ani na tábory, byla pamětnice na svého otce hrdá.

Potíže nastaly i v dospělosti při hledání nové práce, ta byla Jarmile Brejníkové zamítnuta bez vysvětlení. Když venku narazila na sekretářku, byla rychle odbyta.

„Jděte ode mě, nebavte, já se s váma nesmím bavit a tady na nás někdo může koukat z okna. Je to styk se zahraničím, víc vám neřeknu.“

Až později se dozvěděla, co ji stálo novou práci. Bylo to přátelství mezi jejím strýcem a poválečným emigrantem.

Odhodlání se postavit proti režimu podědil i syn naší pamětnice a podle jejích slov rodině pořádně zavařil. Vše začalo při nástupu na spartakiádě, když chodil do 9. třídy.

„Náš kluk řekl těm dětem, že prej byli tři ti kluci. Všichni jako začali remcat: ‚Kašlem na to, nebudeme tady stát jak pitomci, už je nám zima. Lehneme si.‘ Tak si celá ta třída lehla. Začala ruská hymna. Učitelka na něho řvala odněkud tam ze strany, z té čáry, co tam stála, tak pomalu se všichni zvedali. Ale náš tam zůstal ležet až do konce té hymny. Nedovedete si představit, co to bylo. To bylo strašnýho něco.“

Okamžitě měl problém. Velký problém. Najednou se řešilo, kam půjde do učení. Tedy jestli vůbec. A odpověď byla vždycky stejná.

„Tak jsme řekli opravář aut. Neexistuje. Tak jsme řekli kuchař. Neexistuje. Tak už jsme neříkali nic.“

Týdny chodili za ředitelem. Prosili. Přemlouvali.

„V životě jsme se s manželem tak neponižovali. Museli jsme každé tejdny za ředitelem, kupovali jsme jim tam bonboniéry, takový volovinky, že jo, podlézali jsme jak to, no tak to prošlo.“

A prošlo. Jen díky pomoci jednoho vlivného známého. Stal se prodavačem, a tak měla rodina přístup i k nedostatkovému zboží. A co na závěr vzkázala Jarmila Brejníková naší generaci?

„Aby si vážili, hlavně že jsou zdraví. Aby si vážili svojí rodiny, protože nikdo jinej se o ně nepostará než zase ta rodina. A aby se snažili bejt sami sebou. Nepodléhat nikomu, vždycky se přesvědčit, když vás někdo o něčem přesvědčuje, jestli je to to správný. Nepodléhat nějakým emocím, vždycky si to nechat projít v hlavě. A přála bych vám, abyste dožili v míru, vypadá to všelijak.“